

Spolupráce s Muzeem Núbie v Asuánu pokračuje

Před více než dvěma lety, v listopadu 2007, byla v Muzeu Núbie v Asuánu v jižním Egyptě otevřena výstava

Saving the Monuments of Nubia. The Czech Participation in the International Campaign to Save the Monuments of Nubia.

(Záchrana núbijských památek. Česká účast na mezinárodní kampani na záchranu núbijských památek). Českou expozici, jejíž trvání prodloužilo Muzeum Núbie na neurčito, viděli již tisíce návštěvníků. Architektonický návrh výstavy vytvořil a jeho realizaci provedl významný český architekt Martin Roubík (1949–2008).

Martin Roubík.architekt

Ve středu 24. března 2010 bude v předsálí Muzea Núbie v Asuánu otevřena Roubíkova retrospektivní výstava nazvaná **Martin Roubík.architekt**. Zahájení se zúčastní česká ministryně školství Miroslava Kopicová, její egyptský protějšek ministr Hany Helál a další osobnosti. Retrospektivu v loňském roce připravila a představila Galerie Jaroslava Fragnera v Praze (<http://www.gjf.cz/vystavy/roubik.html>). Letos, díky spolupráci galerie s Velvyslanectvím České republiky v Egyptské arabské republice, Českým egyptologickým ústavem FF UK a Muzeem Núbie v Asuánu, výstava cestuje po Egyptě.

Výstava nepředstavuje pouze Roubíkovu architektonickou práci, ale také jeho osobnost a celý dramatický životní příběh, který se z poloviny odehrál v cizině. Architektonické projekty se v souvislé časové linii prolínají s osobní rovinou – se vzpomínkami samotného architekta, a také jeho kolegů a

blízkých. Martin Roubík byl znám svým výrazným a nekompromisním veřejným vystupováním; expozice zaznamenává i výběr z jeho myšlenek a názorů.

Martin Roubík se narodil v Praze, kde od roku 1968 studoval na VŠUP. Po několika letech studií byl z politických důvodů zatčen, ze školy vyloučen a souzen. Poté emigroval do Norska. Kromě práce architekta se v Oslu věnoval také uměleckým projektům a dalším aktivitám. Spolu s několika kolegy v roce 1987 založil a několik let také řídil nadaci ROM for arkitektur, zabývající se propagací architektury. Stejná skupina stojí také za vznikem dnes světoznámého ateliéru Sn?hetta, kde český architekt deset let figuroval jako partner. Spolu s krajanem Jiřím Havranem rovněž založil fotografické studio – a později nakladatelství – ARF0. V roce 1999 se Martin Roubík natrvalo vrátil do Prahy, kde provozoval architektonickou praxi s Reginou Loukotovou. Tým pod jejich vedením získal v roce 2003 čestné uznání ve finále mezinárodní soutěže na stavbu Velkého egyptského muzea. Výrazná byla také pedagogická činnost této dvojice na ČVUT v Praze. V uskutečnění Roubíkova záměru založit v Praze soukromou vysokou školu architektury se v současnosti stále pokračuje.

S Egyptem pojilo Martina Roubíka několik projektů a v posledních dvou desetiletích se tam opakovaně vracel. Nejprve v souvislosti se stavbou známé Alexandrijské knihovny, kterou se do té doby neznámý norský ateliér Sn?hetta proslavil; na počátku tisíciletí pak při práci na úspěšném soutěžním projektu Velkého egyptského muzea a návrhu budovy Egyptské obchodní komory. Posledním projektem Martina Roubíka v severoafrické zemi bylo právě architektonické řešení výstavy Záchrana núbijských památek.

Saving the Monuments of Nubia / Záchrana núbijských památek

The Czech Participation in the International Campaign to Save
the Monuments of Nubia /

Česká účast na mezinárodní kampani na záchranu núbijských
památek

Podoba výstavy, navržená architektem Martinem Roubíkem a uměleckým fotografem Janem Brodským (grafika) podle scénáře odborníků z Českého egyptologického ústavu, navozuje představu původní núbijské krajiny, zatopené před čtyřiceti lety vodami nově postaveného Násirova jezera. Nad „hladinou Nilu“ (centrální volný komunikační prostor), který po tisíciletí přinášel núbijské krajině život a nakonec ji nenávratně pohltit, se sotva znatelně vlní velkoformátové „plachty“ z lehce průsvitné tkaniny odkazující na *felúky*, typické místní plachetnice, a nesoucí informace o projektech a náročné práci české expedice v Dolní Núbii v 60. letech 20. století. Poprvé zde zveřejněné fotografie a mapy z archivu Českého egyptologického ústavu jsou „vzpomínkami“ na rozsáhlou a historicky významnou oblast Dolní Núbie, jež musela ustoupit potřebám moderního Egypta. Exponáty ze sbírek Muzea Núbie – odtesané skalní kresby a nápisy z české (tehdy československé) archeologické koncese – umístěné na speciálních na míru vyrobených podstavcích napodobují „kamenitý břeh Nilu“ pozvolna se zvedající a proměňující se ve skalnatou krajinu. Pohled návštěvníka je nenápadně veden vzhůru k velkým černobílým fotografiím zpřítomňujícím zde původní núbijskou krajinu v celkových pohledech i charakteristických detailech. Podstavce kamenů připomínají svojí geometrickou podobou pravidelnou síť archeologických sond, symbol hledání minulosti, v Núbii konkrétně pátrání české expedice po dávných chrámech ztracených v nánosech nilského bahna. Z tohoto námětu

vychází rovněž grafická podoba banerů s textovými a obrazovými informacemi.

Historické předměty z majetku ústavu – ukázky originální polní dokumentace, odborné a vědecko-naučné publikace a katalogy výstav s nubijskou tematikou – umístěné v několika vitrínách za vstupem do expozice doplňují návštěvníkovy představy o československých expedicích do Núbie a jejich výsledcích.

Unikátní dokumentární film, promítaný na velké plátno v zadní části expozice, vnáší do prostoru nejen atmosféru nubijských expedic českých egyptologů, ale obecně také připomíná atmosféru celé mezinárodní kampaně UNESCO na záchranu nubijských památek. Film vyrobil pro účely výstavy ze starých archivních materiálů egyptologického ústavu režisér Jan Boněk. Píseň o ztraceném domově Hamzy Ala ed-Dína, mezinárodně proslaveného hudebníka nubijského původu, dotváří film i celkový charakter expozice.

Hana Benešová, Petr Pištěk

Pozvánka

Fotografie

Praha 23. 3. 2010

pr@ff.cuni.cz